

УДК 821.111-31.09(73)

DOI 10.58423/2786-6726/2026-3-304-317

ISSN 2786-6726 (Online), ISSN 2786-6718 (Print)

Надійшла до редакції: 11.07.2026

Схвалено до друку: 26.08.2026

Опубліковано: 30.10.2026

Журба Світлана

Наративна стратегія роману Делії Овенс «Там, де співають раки»: композиція, фокалізація та часова організація

1. Постановка проблеми

Сучасна зарубіжна література перебуває в постійному пошуку нових оповідних форм, що зумовлено динамікою соціокультурних трансформацій, зміною художніх парадигм та ускладненням людського досвіду XXI століття. У цьому контексті ключовою категорією аналізу поетики прозового твору стає наративна стратегія – комплексна система викладових прийомів, яка не лише організовує художній текст, а й виступає інструментом конструювання нових смислів. Актуальність її вивчення зумовлена необхідністю осмислення того, як специфіка оповідної організації (зокрема поєднання фокалізації, специфіки часопростору та діалогу між автором і реципієнтом) визначає естетичну цінність і рецептивні параметри прози сьогодення. Сучасний англomовний роман дедалі частіше тяжіє до синтезу жанрових моделей, поєднуючи психологічну прозу, детектив, роман виховання, екологічний роман та сімейну сагу. Одним із прикладів такої художньої тенденції є твір американської письменниці, зоологині й природоохоронниці Делії Овенс (Delia Owens) «Там, де співають раки» («Where the Crawdads Sing», 2018), який здобув міжнародне визнання, перекладений багатьма мовами світу та екранізований у 2022 році (режисерка – Олівія Ньюман (Olivia Newman)). Популярність твору пояснюється не лише захопливою детективною інтригою, а й складною організацією оповіді, психологічною переконливістю

Acta Academiae Beregsiensis, Philologica 2026/3: 304–317.

образів і багатою символічною системою, в центрі якої перебуває природа як особлива форма художнього мислення.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження наративної стратегії спирається на ґрунтовні здобутки класичної та посткласичної наратології. Теоретичним фундаментом для розуміння оповідних інстанцій є праці французького вченого Жерара Женетта (Gérard Genette), який розмежував поняття «хто говорить?» (наратор) та «хто бачить?» (фокалізація), окресливши понятійний апарат гомо- та гетеродієгетичного наративу (Genette, 1980, с. 244–245). У праці «Фігури III» (1972) вчений виділив три рівні тексту: історію (*histoire*) – послідовність подій, що становлять зміст оповіді, наратив (*récit*) – дискурсивну форму їхнього представлення та акт оповіді (*narration*) – процес і ситуацію продукування наративного висловлювання (Genette, 1972, с. 114).

У сучасному українському літературознавстві одним із перспективних напрямів наратологічних студій є дослідження механізмів організації художнього наративу. Праці Ю. Коваліва, Т. Кушнірової, Л. Мацевко-Бекерської, І. Папуші, Н. Римар, М. Руденко, В. Сірук, М. Ткачука, О. Ткачука та інших науковців засвідчують зростання інтересу до аналізу наративу через його структурні й функціональні компоненти – моделі, стратегії та оповідача. Проблеми наратора, фокалізації, часової організації та художньої перспективи знайшли відображення у працях літературознавців, у яких наратологічні категорії здебільшого розглядаються крізь призму поетики окремих письменників або жанрової специфіки художніх творів.

Роман «Там, де співають раки» Делії Овенс став об'єктом наукового осмислення у світовому літературознавстві. Зокрема, його досліджували пакистанські науковці Фатіма Ріда, Абдул Рехман Мір, Мухаммад Насім та Алтаф Хуссейн (Rida et al., 2025), швейцарська дослідниця Корін Крафт (Kraft, 2021), японська дослідниця Маріанне Кімура (Kimura, 2021), індійські науковці М. Анантхі та С. Ваніта (Ananthi-Vanitha, 2022), румунська дослідниця Марія-Магдалина Лападат (Lăpădat, 2023) та шведська дослідниця Анніка Солсбері (Salisbury, 2023). У цих працях роман аналізується переважно з позицій екокритики та феміністичної методології. Дослідники звертають увагу на антропоцентричний аспект роману, взаємозв'язок екологічної етики та морального вибору персонажів, а також на роль природного середовища у формуванні світогляду головної героїні. У цьому контексті роман розглядається як художня репрезентація сучасної екологічної свідомості та як приклад літератури, що актуалізує проблему відповідальності людини перед природою.

В українському літературознавстві окремі поетикальні особливості роману Делії Овенс висвітлено у працях А. Тичиніної, Н. Нікоряк та А. Матійчак, присвячених проблематиці самотності, антропологічним аспектам, розкриттю автобіографічного досвіду авторки, екранізації твору (Тичиніна, 2024; Tychiniina, 2026). Питання українського перекладу роману досліджують О. Білик і Ю. Демчук (Білик, 2023). Водночас, попри зростання наукового інтересу до творчості Делії Овенс, наративна організація роману залишається недостатньо вивченою. Застосування наратологічної методології дає змогу розглядати роман не лише як історію дорослішання чи екологічно зорієнтований художній текст, а й як складну поліфонічну наративну систему, в якій спосіб організації оповіді, взаємодія часових площин, зміна фокалізації, символічне навантаження природного простору та система образів формують психологічну достовірність персонажів, забезпечують багаторівневу інтерпретацію тексту й розкривають його філософську багатовимірність.

3. Мета й завдання дослідження

Мета статті – дослідити наративну стратегію роману Делії Овенс «Там, де співають раки», проаналізувавши композицію, часову організацію та фокалізацію як взаємопов'язані складники художньої структури твору, що забезпечують його смислову й психологічну багатовимірність.

Методологічні засади дослідження полягають у комплексному застосуванні наратологічного підходу, а також структурно-семіотичного, психологічного та екокритичного методів. У роботі застосовано методики аналізу, синтезу, добору та систематизації матеріалу.

4. Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих наукових результатів

У сучасному літературознавстві наратологія посідає вагоме місце серед методологічних напрямів дослідження художнього тексту, зосереджуючись на закономірностях організації оповіді, способах репрезентації подій, взаємодії наратора, персонажів і реципієнта, а також механізмах конструювання художнього світу. Її розвиток сприяв зміщенню дослідницького акценту з питання про те, що розповідається, на питання про те, як здійснюється розповідь і яким чином спосіб її організації впливає на сприйняття та інтерпретацію тексту.

Новітня романна проза характеризується ускладненням композиційної структури, нелінійною організацією художнього часу, варіативністю наративних перспектив, поєднанням різних типів оповіді та активізацією

читацької співучасті. Важливою, вважає Т. Кушнірова, є «позиція оповідача, який «веде» сюжетну оповідь, оскільки саме через його світобачення подається художній світ твору та втілюється авторський задум» (Кушнірова, 2018, с. 17). Сучасний роман дедалі частіше вибудовується як багаторівнева комунікативна система, в якій інформація про події не подається вичерпно й послідовно, а розподіляється між різними часовими площинами, перспективами та наративними інстанціями.

Для сучасної наратології принциповим стає питання про те, яким чином читач реконструює подієву послідовність, заповнює інформаційні лакуни, співвідносить різні перспективи та формує цілісну картину художнього світу. У цьому аспекті наративна стратегія охоплює не тільки композиційні й часові прийоми, а й способи керування читацькою увагою та інтерпретацією. Нелінійність оповіді, ретроспекція, зміна фокалізації, варіювання темпу, чергування зовнішньої та внутрішньої перспективи стають засобами активізації читацької рецепції. Наративна стратегія сучасного роману постає як цілісна система організації художнього висловлювання, що охоплює композиційні, часові, перспективні та комунікативні механізми репрезентації подій. Її аналіз дає змогу виявити не лише особливості побудови оповіді, а й способи реалізації художньо-філософської концепції автора.

Роман Делії Овенс «Там, де співають раки» став одним із найпомітніших явищ сучасного світового літературного процесу. Поєднуючи в собі ознаки класичного роману виховання, любовної драми, детективного розслідування та екокритичного трактату, твір пропонує складну філософську притчу про співіснування людини та дикої природи. Специфіка роману визначається його художньою структурою, у якій композиційна організація, система фокалізації та символіка образів формують цілісну наративну модель, спрямовану на демонстрацію того, що закони людського соціуму нерідко виявляються значно жорсткішими, ніж природні закони болотної екосистеми.

Ключовим елементом наративної стратегії твору Делії Овенс є поєднання двох часових площин, які чергуються протягом більшої частини книги: історія дитинства та дорослішання головної героїні Кетрін Данієли (Kaï) Кларк (1952–1969) та детективне розслідування смерті Чейза Ендрюса (1969–1970). Перша лінія є класичним психологічним портретом травми відчуження, де кожен розділ поглиблює розуміння характеру «болотяної дівчини» (так називали Каю місцеві жителі). Друга рухається у швидкому темпі судового та поліцейського трилера, тримаючи читача в напрузі щодо розгадки ймовірної трагедії чи злочину. Ці дві сюжетні лінії зближуються й зливаються в єдину точку – судову залу, де минуле Kaï набуває безпосереднього значення для теперішнього судового розгляду та

суспільного осуду. Останній розділ виконує функцію фінального композиційного завершення роману, переносячи оповідь у віддалену часову перспективу. У ньому стисло репрезентовано подальше життя Каї та Тейта Вокера, їхнє спільне життя на болоті, творчі здобутки героїні та її смерть у 64-річному віці. Після смерті Каї чоловік знаходить її приховані поетичні тексти, написані під псевдонімом Аманда Гамільтон, а також намісто Чейза. Ця знахідка ретроспективно переосмислює детективну сюжетну лінію та фактично розкриває справжню причетність Каї до смерті Чейза.

Дослідниця Н. Копистянська зауважує, що «автор має владу над часом, може надати йому напрямок, швидкість, ритм, повторюваність, багатоваріантність, плавність, повноту чи уривчастість, фрагментарність» (Копистянська, 2005, с. 180). Це положення реалізується в романі Делії Овенс через темпоральну організацію наративу та використання фігури композиційного кільця, адже твір розпочинається і закінчується загадкою смерті Чейза Ендрюса. Авторка відмовляється від лінійного хронологічного викладу на користь композиційної моделі, де минуле безперервно резонує із сучасністю. Повернення до подій, що відбувалися в минулому, вказує на порушення часопросторового континууму. Постійне чергування ретроспективного та актуального часових пластів утворює своєрідний поліфонічний наратив, у якому кожний новий епізод минулого водночас виконує функцію психологічного коментаря до подій теперішнього. На думку А. Тичиніної та Н. Нікоряк, «ретроспективна композиція характеризується зображенням подій, відтворених “до основної історії”, за принципом часового маятника» (Тичиніна, 2024, с. 91).

Порушення первинного хронотопу, коли часова послідовність наративу свідомо деформує хронологію фабульної історії, у концепції Ж. Женетта трактується як темпоральна анахронія (Genette, 1980, с. 48). Цей принцип простежується на рівні композиційної організації перших розділів. У пролозі, у якому окреслено філософську модель болота як простору життя і смерті, авторка констатує смерть Чейза Ендрюса. Роман починається історією шестирічної Каї в 1952 році, а вже третій розділ переносить читача до 1969 року, де розповідається про знайдення тіла місцевої футбольної зірки та шанованого члена Барклі-Коув, Чейза Ендрюса, в болоті, біля підніжжя покинутої пожежної вежі, 30 жовтня 1969 року. Кожна нова глава дитинства героїні не лише поглиблює її психологічний портрет, а й переосмислює події детективної лінії.

У текстовій тканині простежується стратегія впровадження читача в художню дійсність роману, що реалізується через рецептивну взаємодію експозиційного хронотопу та первинного травматичного вузла. Ініціальне речення першого розділу занурює читача в часопросторовий континуум

твору, де природне довкілля задає орієнтири для подальшого сприйняття оповіді: *«Ранок був сповнений нестерпної серпневої спеки, через що вологий подих маршів оповив дуби та сосни густою імлою»* (Овенс, 2021, с. 8). На тлі цього пейзажу розгортається психотравматична подія, пов'язана із раптовим відходом матері Каї Кларк. Символічним маркером епізоду постає блакитна валіза, яка лейтмотивізується у свідомості дівчинки як концептуальний знак незворотності втрати. Шестирічна дитина ще не здатна осмислити сутність катастрофи, однак інтуїтивно зчитує її драматизм крізь призму деталізаційних елементів, адже мати, рушаючи по провізії, *«ще ніколи не взувала черевичків на підборах і не брала із собою валізи»* (Овенс, 2021, с. 8). Емоційно-психічний стан головної героїні вербалізується крізь призму «мови природи» та речових атрибутів.

Композиція перших двох розділів вибудовується навколо повторюваного мотиву очікування. Кая постійно повертається на ганок, вдивляючись у стежку, якою пішла мати. Авторка багаторазово відтворює одну й ту саму ситуацію, змінюючи лише її психологічне наповнення: *«Наступного дня Кая рано-вранці вже була на своєму посту. Своїми темними очима вона буравила стежину...»* (Овенс, 2021, с. 16); *«Пізніше Кая повернулася на ганкові сходи й чекала... Але й того дня мама не повернулася»* (Овенс, 2021, с. 17). Повтор не уповільнює розвиток сюжету, а виконує важливу психологічну функцію, адже таке сповільнення темпу створює ефект емоційного проживання часу.

В основу композиції роману покладено принцип поступового руйнування родинних стосунків: спочатку мати, потім старші сестри й брати покидають дім через жорстокість батька (*«Протягом кількох наступних тижнів старший брат та обидві сестри Каї теж подалися геть, немов наслідуючи материн приклад»* (Овенс, 2021, с. 17)). Кожне нове зникнення повторює попереднє, формуючи своєрідний композиційний ритм втрат. Промовистою є сцена прощання Джоді, який залишає сестрі останні настанови: *«Якщо прийде хтось чужий, не лишайся в домі. Там тебе можуть схопити. Біжи на болото й чайсь десь у кущах. Завжди маскуй свої сліди»* (Овенс, 2021, с. 20). Ця порада брата виконує кілька функцій: завершує тему дитинства; репрезентує своєрідний «кодекс виживання» Каї та закладає підґрунтя для детективної інтриги. Зокрема, мотив слідів і вміння приховувати власну присутність серед маршів (боліт) згодом набувають нових семантичних відтінків у контексті твору. Визначальними для героїні постають не слова прощання, а екзистенційний страх остаточної самотності.

Композиційний паралелізм особливо виразно простежується після переходу до сюжетної лінії 1969 року. Смерть Чейза описана максимально стримано. Авторка майже не оцінює події, а лише фіксує деталі: *«Його ліва*

нога була вигнута під неприродним кутом, а очі і рот широко розкриті» (Овенс, 2021, с. 29). Натомість увага шерифа відразу зосереджується не на тілі, а на просторових деталях: «*Біля тіла немає слідів*» (Овенс, 2021, с. 32). Ця деталь виконує роль композиційного маркера. Якщо в дитячій історії Каї болото (марші) було простором порятунку, носієм пам'яті, то в детективній лінії воно стає простором приховування істини. Літературознавці вказують, що художній простір не має сталої семантики, оскільки його значення формується в процесі сюжетного розвитку та взаємодії з персонажами. Один і той самий часопростір здатний виконувати різні смислотворчі функції залежно від композиційного контексту, системи фокалізації та етапу розгортання наративу. У романі Делії Овенс болото постає багатофункціональним хронотопом: у дитячих спогадах Каї воно є простором захисту й самоідентифікації, у сюжетній лінії розслідування – місцем злочину, а у фіналі твору – символом гармонії, свободи. Саме зміна наративної перспективи та сюжетного контексту зумовлює трансформацію його семантичного потенціалу.

Становлення Каї безпосередньо пов'язане з її взаємодією з природним середовищем. Після того як її залишають усі рідні, дівчинка змушена самостійно опановувати способи виживання: вона навчається готувати їжу, орієнтуватися в болотному просторі, добуває рибу й мідії та забезпечує власні потреби. Науковці Fatima Rida, Abdul Rehman Mir, Muhammad Naseem, Altaf Hussain вказують, що природа виконує для героїні не лише екзистенційну, а й пізнавальну та виховну функцію: спостереження за тваринами, рослинами, водою і погодою стає основним способом осмислення навколишньої дійсності (Rida, 2025, с. 765). У становленні Каї особливу роль відіграє Тейт, який навчає її читати та розширює її знання про рослинний і тваринний світ. Через репрезентацію болота як складної взаємопов'язаної екосистеми, в якій людина є частиною природного середовища, а не його зовнішнім спостерігачем, авторка розкриває екологічну проблематику твору. Увага до взаємозалежності живих організмів, циклічності природних процесів і необхідності збереження болотної екосистеми надає історії Каї виразного екокритичного виміру. Фінал роману, в якому Кая стає авторкою трьох ілюстрованих книг про риб і птахів боліт, виконує не лише сюжетно-завершальну, а й метанаративну функцію. Він створює автобіографічну алюзію на творчий шлях Делії Овенс, яка видала три книги про дику природу, тим самим розмиваючи межу між художнім вимислом і біографічною реальністю та посилюючи ефект автентичності оповіді.

Композиційна побудова та часова організація є фундаментальними складниками наративної стратегії художнього твору, оскільки визначають

порядок розгортання подій, способи їхнього взаємозв'язку та принципи дозування інформації. Водночас ефективність цих наративних механізмів значною мірою залежить від того, крізь чию свідомість читач сприймає художній світ, адже саме перспектива оповіді регулює обсяг і характер інформації, доступної реципієнтові в кожен момент розгортання сюжету. Теоретичним підґрунтям для аналізу цього аспекту наративної структури слугує концепція фокалізації, розроблена Ж. Женеттом, який виокремлює три основні її типи: нульову (*zero focalization*), внутрішню (*internal focalization*) та зовнішню (*external focalization*) (Genette, 1980, с. 74). Нульова фокалізація характеризується відсутністю обмеження перспективи знаннями певного персонажа: наратор володіє інформацією, яка може виходити за межі досвіду будь-якої окремої дійової особи. Внутрішня фокалізація передбачає обмеження наративної інформації перспективою одного або кількох персонажів, через свідомість яких репрезентуються події, переживання та сприйняття художнього світу. Зовнішня фокалізація обмежує доступ до внутрішнього світу персонажа, зосереджуючи увагу на його зовнішній поведінці та спостережуваних діях.

Однією з особливостей наративної організації роману Делії Овенс є складна взаємодія всеснаючого наратора та внутрішньої фокалізації. Попри те, що оповідь ведеться від третьої особи, читач майже постійно сприймає художній світ крізь призму свідомості Каї Кларк. Така стратегія забезпечує не лише психологічну достовірність зображення, а й формує емоційний зв'язок між читачем і героїнею ще задовго до того, як вона стає центральною постаттю детективного сюжету. У романі переважає внутрішня фокалізація, відповідно до якої авторський голос не зникає, однак постійно наближається до внутрішнього досвіду персонажів, передусім Каї. Саме тому читач не отримує об'єктивної інформації про героїню, а поступово пізнає її світ через переживання, сприйняття та асоціативне мислення. Важливим для композиційної організації роману є перший розділ, у якому шестирічна Кая спостерігає за тим, як мати залишає дім. Оповідач не пояснює причин цієї події, не характеризує сімейний конфлікт і не оцінює поведінку матері. Натомість увага зосереджується на тому, що здатна побачити дитина: черевики на високих підборах, синю валізу, стежку, яка веде крізь дерева. Для Каї головною є не причина відходу матері, а сам факт її зникнення.

У розділах, присвячених розслідуванню смерті Чейза Ендрюса, наратор переходить до зовнішньої фокалізації. На початку третього розділу читач бачить подію очима двох хлопців, які випадково знаходять тіло біля пожежної вежі. Їхня реакція побудована виключно на візуальному сприйнятті: «Ой! Що це?... Наче хтось лежить у болоті... Та це ж Чейз

Ендрюс!» (Овенс, 2021, с. 29). Оповідач не відкриває причин смерті персонажа, не повідомляє жодної додаткової інформації про обставини події, а читач знає рівно стільки, скільки бачать хлопці. Подібне обмеження інформації формує інтригу й активізує детективний компонент роману. Убивство Чейза в романі постає як кульмінаційний вияв конфлікту між прагненням Каї до особистої автономії та загрозою повторного психологічного й фізичного насильства. Його смерть пов'язана з тривалим досвідом маніпуляцій, переслідування та порушення особистих меж героїні, що зумовлює її прагнення захистити себе й власний життєвий простір. Водночас наративна організація роману не пропонує однозначної моральної оцінки вчинку Каї, а відтермінування інформації про її причетність до злочину спонукає ретроспективно переосмислити події крізь призму її травматичного досвіду.

Важливу роль у наративній організації роману відіграє перехід від дитячої історії Каї до сцен роботи шерифа Еда Джексона. Якщо у «дитячих» розділах переважає емоційна фокалізація, то в детективній лінії домінує когнітивна. Шериф аналізує факти, простір, матеріальні сліди. Його увагу привертає не стільки саме тіло, скільки відсутність доказів: *«Біля тіла немає слідів. ... Поглянь, які глибокі відбитки лишили ми в цьому багні, утім інших слідів тут нема»* (Овенс, 2021, с. 32). Таким чином, один і той самий художній простір отримує різне семантичне навантаження залежно від суб'єкта фокалізації. Для Каї болото є домом і територією безпеки; для шерифа – місцем злочину; для мешканців Барклі-Коува – простором соціального відчуження.

Особливістю наративної стратегії є відсутність прямої авторської оцінки більшості персонажів. Навіть жорстокість батька не супроводжується моральними коментарями. Авторка демонструє його поведінку через конкретні дії, дозволяючи читачеві самостійно сформулювати оцінку: крики, спалення маминих речей (*«яскраво палає багаття. Батько кидав у нього мамині картини, сукні й книжки»* (Овенс, 2021, с. 22)), постійне пияцтво, зникнення з дому і залишення дитини наодинці. В епізоді зі спаленням авторка акцентує увагу на тому, що вогонь знищує не лише матеріальні предмети, а й останні видимі сліди щасливого дитинства – *«спогади Каї про те, як вони із мамою танцювали джигитербаг, перетворилися на попіл»* (Овенс, 2021, с. 52). Саме завдяки внутрішній фокалізації читач переживає цю втрату як особисту драму героїні.

Упродовж роману поступово трансформується перспектива сприйняття Каї: якщо на початку її світосприйняття визначається досвідом покинутої дитини, то в міру дорослішання воно набуває виразного дослідницького характеру, ґрунтуючись на систематичному спостереженні за природним середовищем. Вона уважно спостерігає за птахами, мушлями, припливами,

навчається читати природні знаки. Отже, система фокалізації в романі Делії Овенс формує психологічну перспективу твору, забезпечує емпатійне сприйняття головної героїні та організовує взаємодію між психологічним і детективним наративами. Постійне чергування внутрішньої та зовнішньої фокалізації дозволяє авторці одночасно підтримувати інтригу й глибоко розкривати внутрішній світ персонажів.

5. Висновки та перспективи дослідження

Роман Делії Овенс «Там, де співають раки» постає як багаторівнева наративна система, в якій взаємодіють ознаки психологічного роману, детективної оповіді, роману виховання та екологічно зорієнтованої прози. Їхнє поєднання визначає специфіку наративної стратегії твору, спрямованої на послідовну репрезентацію життєвої історії Каї Кларк, на розкриття причин її вчинків, особливостей світосприйняття та процесу формування особистості в умовах соціальної ізоляції, травматичного досвіду та тісної взаємодії з природним середовищем. Композиційна організація твору ґрунтується на паралельному розгортанні двох взаємопов'язаних часових ліній – минулого Каї та подій, пов'язаних із розслідуванням смерті Чейза Ендрюса. Їхнє чергування створює ефект взаємного доповнення: сучасна сюжетна лінія формує детективну інтригу, тоді як ретроспективні епізоди поступово відкривають життєвий досвід героїні та забезпечують психологічну мотивацію подій. Наративна стратегія забезпечує цілісність цих різномірних компонентів і визначає багатовимірність художньої інтерпретації твору.

Отримані результати розширюють можливості застосування інструментарію посткласичної наратології до аналізу сучасної англomовної літератури та окреслюють перспективи подальших досліджень, пов'язаних із взаємодією наративних структур та екокритики.

Література

1. Білик Ольга – Демчук Ю. 2023. Відтворення стилістичних засобів у романі Делії Овенс «Where the Crawdads Sing» в українському перекладі. *Folium* 1: с. 12–17. <https://doi.org/10.32782/folium/2023.1.2>
2. Копистянська Нонна 2005. *Жанр, жанрова система у просторі літературознавства*. Львів: ПАІС.
3. Кушнірова Тетяна 2018. *Наративні стратегії у романних формах кінця XX – початку XXI століття: монографія*. Полтава: Видавництво «Сімон».
4. Овенс Делія 2021. *Там, де співають раки* / пер. з англ. О. Жильникової. Харків: Віват.
5. Тичініна Альона – Нікоряк Наталія 2024. Екзистенціали самотності в романі Д. Овенс «Там, де співають раки». *Наукові праці Міжрегіональної*

- Академії управління персоналом. *Філологія* 12/2: с. 89–94.
<https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.2.14>
6. Ananthi, M. – Vanitha, S. 2022. The amalgamation of human and natural world: A study of Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing". *ShodhKosh: Journal of Visual and Performing Arts* 3/2SE: pp. 55–61.
<https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v3.i2SE.2022.257>
 7. Genette, Gérard 1972. *Figures III*. Paris: Seuil.
 8. Genette, Gérard 1980. *Narrative discourse: An essay in method*. Translated by Jane E. Lewin. Ithaca: Cornell University Press.
 9. Kraft, Corin 2021. An ecocritical reading of the marsh as a liminal space in Delia Owens's "Where the Crawdads Sing". *The Southern Quarterly* 58/3: pp. 131–150.
 10. Kimura, Marianne 2021. An ecological allegory in Delia Owens' "Where the Crawdads Sing". *Essays & Studies* 67: pp. 1–11.
 11. Lăpădat, Maria-Magdalena 2023. Between nature and law: Analysing plural narratives in "Where the Crawdads Sing" for multicultural EFL instruction. *Limba și literatură – repere identitare în context European* 33: pp. 232–240.
 12. Rida, Fatima – Mir, Abdul Rehman – Naseem, Muhammad – Hussain, Altaf 2025. Ecocritical analysis of "Where the Crawdads Sing" by Delia Owens. *Social Science Review Archives* 3/2: pp. 761–770. <https://doi.org/10.70670/sra.v3i2.664>
 13. Salisbury, Annika 2023. *Voice, agency, and urgency: Three ecocritical readings of nature and the protagonist in "Where the Crawdads Sing" by Delia Owens*. Karlstad University.
 14. Tychinina, Alyona – Nikoriak, Natalia – Matychak, Aliona 2026. The anthropological code of Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing" and its film adaptation. *Germanic Philology. Journal of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University* 858–859: pp. 280–291. <https://doi.org/10.31861/gph2026.858-859.280-291>

References

1. Bilyk, Olha – Demchuk, Yu. 2023. Vidtvorennia stylistychnykh zasobiv u romani Delii Owens "Where the Crawdads Sing" v ukrainskomu perekladi [Rendering stylistic devices in Delia Owens's novel "Where the Crawdads Sing" in Ukrainian translation]. *Folium* 1: pp. 12–17. <https://doi.org/10.32782/folium/2023.1.2> (In Ukrainian)
2. Kopystianska, Nonna 2005. *Zhanr, zhanrova systema u prostori literaturoznavstva* [Genre and the genre system in the context of literary studies]. Lviv: PAIS. (In Ukrainian)
3. Kushnirova, Tetiana 2018. *Naratyvni stratehii u romannykh formakh kintsia XX – pochatku XXI stolittia: monohrafiia* [Narrative strategies in novel forms of the late twentieth and early twenty-first centuries: a monograph]. Poltava: Vydavnytstvo «Simon». (In Ukrainian)
4. Owens, Delia 2021. *Tam, de spivaiut raky* [Where the Crawdads Sing] / translated from English by O. Zhylnykova. Kharkiv: Vivat. (In Ukrainian)
5. Tychinina, Alona – Nikoriak, Nataliia 2024. Ekzystensialy samotnosti v romani D. Owens "Tam, de spivaiut raky" [Existentials of loneliness in D. Owens' novel "Where the Crawdads Sing"]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi*

- Akademii upravlinnia personalom. Filolohiia* 12/2: pp. 89–94. <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.2.14> (In Ukrainian)
6. Ananthi, M. – Vanitha, S. 2022. The amalgamation of human and natural world: A study of Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing". *ShodhKosh: Journal of Visual and Performing Arts* 3/2SE: pp. 55–61. <https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v3.i2SE.2022.257>
 7. Genette, Gérard 1972. *Figures III*. Paris: Seuil.
 8. Genette, Gérard 1980. *Narrative discourse: An essay in method*. Translated by Jane E. Lewin. Ithaca: Cornell University Press.
 9. Kraft, Corin 2021. An ecocritical reading of the marsh as a liminal space in Delia Owens's "Where the Crawdads Sing". *The Southern Quarterly* 58/3: pp. 131–150.
 10. Kimura, Marianne 2021. An ecological allegory in Delia Owens' "Where the Crawdads Sing". *Essays & Studies* 67: pp. 1–11.
 11. Lăpădat, Maria-Magdalena 2023. Between nature and law: Analysing plural narratives in "Where the Crawdads Sing" for multicultural EFL instruction. *Limba și literatura – repere identitare în context European* 33: pp. 232–240.
 12. Rida, Fatima – Mir, Abdul Rehman – Naseem, Muhammad – Hussain, Altaf 2025. Ecocritical analysis of "Where the Crawdads Sing" by Delia Owens. *Social Science Review Archives* 3/2: pp. 761–770. <https://doi.org/10.70670/sra.v3i2.664>
 13. Salisbury, Annika 2023. *Voice, agency, and urgency: Three ecocritical readings of nature and the protagonist in "Where the Crawdads Sing" by Delia Owens*. Karlstad University.
 14. Tychinina, Alyona – Nikoriak, Natalia – Matychak, Aliona 2026. The anthropological code of Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing" and its film adaptation. *Germanic Philology. Journal of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University* 858–859: pp. 280–291. <https://doi.org/10.31861/gph2026.858-859.280-291>

**Наративна стратегія роману Делії Овенс «Там, де співають раки»:
композиція, фокалізація та часова організація**

Журба Світлана, кандидат філологічних наук, доцент. Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, кафедра слов'янської та романо-германської філології, доцент. zss69@ukr.net, ORCID: 0000-0002-6090-7742.

У статті проаналізовано специфіку наративної стратегії роману сучасної американської письменниці Делії Овенс «Там, де співають раки». На основі теоретичних положень наративної концепції Ж. Женетта розкрито взаємодію ключових складників архітектури твору: композиційної побудови, часової організації та фокалізації. З'ясовано, що роман вибудовано як складний поліфонічний наратив, який синкретично поєднує жанрові ознаки психологічного роману, детективу, роману виховання та екокритичної прози. Композиційна структура твору ґрунтується на паралельному розгортанні двох часових ліній: ретроспективної історії дитинства, травматичного досвіду та дорослішання Каї Кларк і детективної лінії, пов'язаної з розслідуванням смерті Чейза Ендрюса. Така

організація художнього часу формує ефект анахронії та своєрідного «часового мятника», який підтримує читацьку інтригу й забезпечує поступове розкриття причинно-наслідкових зв'язків між минулим і теперішнім героїні. Проаналізовано роль експозиційного часопростору, повторюваного мотиву очікування та предмета-символу (блакитної валізи) у моделюванні травматичного досвіду героїні. Акцентовано на перспективній структурі роману: визначено механізми переходів між внутрішньою та зовнішньою фокалізацією, зокрема емоційно-асоціативними та когнітивно-аналітичними способами сприйняття. Зазначено, що внутрішній світ персонажів вербалізується переважно через «мову природи». Обґрунтовано багатофункціональність хронотопу болота (маршів) – від простору захисту й самоідентифікації до місця злочину та концептуального символу гармонії. Доведено, що наративна стратегія у творі реалізується через взаємодію композиційної організації, системи фокалізації та часової структури, які забезпечують поступове розгортання детективної інтриги, формують читацькі очікування й водночас розкривають психологічну еволюцію головної героїні.

Ключові слова: *наративна стратегія, композиція, часова організація, ретроспекція, фокалізація, наратор, психологізм, екокрітика, Делія Овенс.*

Narrative strategy in Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing": composition, focalisation, and temporal organisation

Svitlana Zhurba, candidate of philological sciences, associate professor. V. I. Vernadsky Taurida National University, Department of Slavic and Romano-Germanic Philology, associate professor. zss69@ukr.net, ORCID: 0000-0002-6090-7742.

The article analyses the distinctive features of the narrative strategy in "Where the Crawdads Sing" by the contemporary American writer Delia Owens. Drawing on the theoretical principles of Gérard Genette's narratological framework, the study examines the interaction between the key components of the novel's narrative architecture: compositional structure, temporal organisation, and focalisation. The study demonstrates that the novel is constructed as a complex polyphonic narrative combining elements of the psychological novel, detective fiction, the Bildungsroman, and ecocritical prose. Its compositional structure is based on the parallel development of two temporal strands: the retrospective account of Kya Clark's childhood, traumatic experiences, and coming of age, and the detective storyline centred on the investigation into the death of Chase Andrews. This organisation of fictional time creates an effect of anachrony and a distinctive 'temporal pendulum', sustaining narrative suspense while gradually revealing the causal relationships between the protagonist's past and present. The article also examines the role of the expository chronotope, the recurring motif of waiting, and the blue suitcase as a symbolic object in representing the protagonist's traumatic experience. Particular attention is paid to the novel's perspectival structure and to the mechanisms governing shifts between internal and external focalisation, including emotional-associative and cognitive-analytical modes of perception. It is shown that the characters' inner worlds are articulated primarily through the 'language of nature'. The multifunctionality of the marsh chronotope is also explored, ranging from a space of refuge and self-identification

to the scene of a crime and a conceptual symbol of harmony. The study demonstrates that the novel's narrative strategy is realised through the interaction of compositional organisation, focalisation, and temporal structure. Together, these elements ensure the gradual development of the detective plot, shape readers' expectations, and simultaneously reveal the psychological evolution of the protagonist.

Keywords: *narrative strategy, composition, temporal organisation, retrospection, focalisation, narrator, psychologism, ecocriticism, Delia Owens.*

Delia Owens „Ahol a folyami rákok énekelnek” című regényének narratív stratégiája: kompozíció, fokalizáció és időbeli szerveződés

Zsurba Szvitlána, a filológiai tudományok kandidátusa, docens. V. I. Vernadszkij Tavriai Nemzeti Egyetem, Szláv és Román–Germán Filológiai Tanszék, docens. zss69@ukr.net, ORCID: 0000-0002-6090-7742.

A tanulmány Delia Owens kortárs amerikai íróő „Ahol a folyami rákok énekelnek” című regényének narratív stratégiáját és annak sajátosságait vizsgálja. Gérard Genette narratológiai koncepciójának elméleti alapvetéseire támaszkodva a kutatás a regény narratív architektúrájának kulcsfontosságú összetevőit, vagyis a kompozíciós szerkezet, az időbeli szerveződés és a fokalizáció közötti kölcsönhatást elemzi. A vizsgálat rámutat arra, hogy a regény összetett, polifonikus narratívaként épül fel, amely a lélektani regény, a detektívregény, a fejlődésregény és az ökokritikai próza műfaji jegyeit ötvözi. A mű kompozíciós szerkezete két idősíkhöz párhuzamos kibontakozására épül: egyrészt Kya Clark gyermekkorának, traumatikus élményeinek és felnőtté válásának retrospektív történetére, másrészt a Chase Andrews halálának kivizsgálásához kapcsolódó detektívtörténetre. A fikcionális idő ilyen szerveződése az anakronia és egy sajátos „időbeli inga” hatását kelti, amely fenntartja az olvasói feszültséget, miközben fokozatosan tárja fel a főhős múltja és jelene közötti ok-okozati összefüggéseket. A tanulmány elemzi továbbá az expozíciós kronotoposz, a visszatérő várakozásmotívum, valamint a szimbolikus tárgyként megjelenő kék bőrrönd szerepét a főhős traumatikus tapasztalatainak megjelenítésében. Kiemelt figyelmet fordít a regény perspektívaszerkezetére, valamint a belső és külső fokalizáció közötti váltások mechanizmusaira, beleértve az érzelmi-asszociatív és a kognitív-analitikus észlelési módokat is. A vizsgálat rámutat arra, hogy a szereplők belső világa elsősorban a „természet nyelvén” keresztül verbalizálódik. A tanulmány bemutatja a mocsár kronotoposzában a többfunkciós jellegét is: a menedék és az önazonosság terétől a bűncselekmény helyszínén át a harmónia fogalmi szimbólumáig. A kutatás bizonyítja, hogy a regény narratív stratégiája a kompozíciós szerveződés, a fokalizáció és az időstruktúra kölcsönhatásában valósul meg. E tényezők együttesen biztosítják a detektív-cselekmény fokozatos kibontakozását, alakítják az olvasói elvárásokat, és egyúttal feltárják a főhős pszichológiai fejlődését.

Kulcsszavak: *narratív stratégia, kompozíció, időbeli szerveződés, retrospekció, fokalizáció, narrátor, pszichologizmus, ökokritika, Delia Owens.*